

УКРАЇНА

ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ

вул. М. Грушевського, 1, м. Чернівці, 58002, тел. (0372) 55-29-66, факс 57-32-84,
E-mail: doncv@ukr.net Код ЄДРПОУ 39301337

12.12.2023 № 01-34/2717

На № _____ від _____

**Керівникам органів управління у сфері
освіти територіальних громад**

**Керівникам закладів освіти
інституційного догляду та виховання
дітей обласного підпорядкування**

Відповідно до листа Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 20.11.2023 № 10408.2/23/39.4 Департамент освіти і науки обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації) (далі –Департамент), повідомляє наступне.

Статтею 101 Конституції України визначено, що парламентський контроль за дотриманням конституційних прав і свобод людини і громадянина здійснює Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі - Уповноважений).

Згідно з пунктом 3 частини першої статті 3 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» (далі - Закон) метою парламентського контролю, який здійснює Уповноважений, є запобігання порушенням прав і свобод людини і громадянина або сприяння їх поновленню.

Статтею 19¹ Закону передбачено, що на Уповноваженого покладаються функції національного превентивного механізму (далі - НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання.

В Україні НПМ функціонує за моделлю «Омбудсман +», що передбачає залучення Секретаріатом Уповноваженого до регулярних відвідувань закладів з цілодобовим перебуванням представників громадських організацій, експертів, учених та фахівців, у тому числі іноземних.

З метою виконання функцій НПМ Уповноважений має право без попереднього повідомлення про час і мету відвідувань, здійснювати систематичні відвідування місць, зазначених у пункті 8 статті 13 Закону.

Відповідно до частини другої статті 19¹ Закону, для виконання функцій НПМ Уповноважений:

- 1) здійснює регулярні відвідування місць, зазначених у пункті 8 статті 13 цього Закону, без попереднього повідомлення про час і мету відвідувань та без обмеження їх кількості;
- 2) проводить опитування осіб, які перебувають у місцях, зазначених у пункті 8 статті 13 цього Закону, з метою отримання інформації стосовно поведінки з цими особами і умов їх тримання, а також опитування інших осіб, які можуть надати таку інформацію;
- 3) залучає на договірних засадах (на платній або безоплатній основі) до регулярних відвідувань місць, зазначених у пункті 8 статті 13 цього Закону, представників громадських організацій, експертів, учених та фахівців, у тому числі іноземних.

Відповідно до вимог частини другої статті 22 Закону відмова органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, їх посадових і службових осіб від співпраці, а також умисне приховування або надання неправдивих даних, будь-яке незаконне втручання в діяльність Уповноваженого з метою протидії тягнуть за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

Відповідно до пункту 8¹ частини першої статті 255 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі - КУпАП) уповноважені особи Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини або представники Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення, зокрема, за статтею 188⁴⁰ КУпАП.

Згідно зі статтею 188⁴⁰ КУпАП невиконання законних вимог Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини або представників Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб, громадян - суб'єктів підприємницької діяльності від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Разом з тим, акцентуємо увагу, що незаконний вплив у будь-якій формі на Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини або його представника, з метою перешкодити виконанню ними службових обов'язків або добитися прийняття незаконних рішень, якщо вони вчинені особою з використанням свого службового становища, згідно зі статтею 344 Кримінального кодексу України караються штрафом від трьохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на той самий строк, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

Ураховуючи викладене вище, з метою попередження затримки допуску посадових осіб Секретаріату Уповноваженого та представників громадських організацій до відвідувань, а також надання необхідної інформації та документів, просимо довести зазначену вище інформацію до відома працівників закладів освіти інституційного догляду та виховання дітей Чернівецької області.

Разом із тим, до **15 грудня 2023 року** у зазначених закладах освіти необхідно розмістити матеріали про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та засоби зв'язку з ним, що додаються.

Додаток: на 1 арк. в електронному вигляді.

Т.в.о. директора Департаменту

Оксана ГРИНЮК

Юлія Глібіщук, 55 18 16

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Уповноважений Верховної Ради України
з прав людини

«НІХТО НЕ МОЖЕ БУТИ ПІДДАНИЙ КАТУВАННЮ,
ЖОРСТОКОМУ, НЕЛЮДСЬКОМУ АБО ТАКОМУ,
ЩО ПРИНИЖУЄ ЙОГО ГІДНІСТЬ, ПОВОДЖЕННЮ
ЧИ ПОКАРАННЮ»

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРЕВЕНТИВНИЙ МЕХАНІЗМ

Що таке національний превентивний механізм?

Відвідування будь-якого місця, що знаходиться під юрисдикцією та контролем держави, де утримуються чи можуть утримуватися особи, позбавлені волі, за розпорядженням державного органу чи за його вказівкою, або з його відома чи мовчазної згоди.

Повноваження НПМ:

- ✓ безперешкодний доступ до будь-якого місця несвободи;
- ✓ відвідування без попереднього повідомлення про час і мету відвідувань та без обмеження їх кількості;
- ✓ ознайомлення з інформацією з обмеженим доступом;
- ✓ проведення з особами приватних бесід, з метою отримання інформації стосовно поводження з ними і умов їх тримання.

«Кожен може без обмежень і перешкод звернутися до Уповноваженого у порядку, передбаченому чинним законодавством»

(ст. 21 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

У випадку порушення Ваших прав, а також наявності інформації про факти катувань, жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, прошу інформувати Уповноваженого одним із зазначених способів:

на електронну пошту: hotline@ombudsman.gov.ua;

поштою на адресу Секретаріату Уповноваженого:
вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008;

на гарячу лінію Уповноваженого: **+380 800 501 720**
або Секретаріату Уповноваженого: **+38 044 299 74 08;**

через регіональні громадські приймальні Уповноваженого
(перелік за QR кодом).

